

НАПРЯМ «КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ»

ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНЖЕНЕРА-ПЕДАГОГА

О.Є. Вернигора, Р.Ю. Кучков (студ., 4 курс), м. Харків, Україна
Науковий керівник – канд.істор. наук, доцент Філіпенко Л.В.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Мета і завдання дослідження. Дослідження спрямоване на аналіз значення емоційного інтелекту для ефективної професійної діяльності інженера-педагога. Основною метою є визначення ролі емоційної компетентності у процесі викладання технічних дисциплін, дослідження шляхів її розвитку та інтеграції в систему професійної підготовки майбутніх викладачів технічних спеціальностей. Основними завданнями даної наукової роботи виступають: розгляд основних концепцій та моделей емоційного інтелекту; аналіз історичних та сучасних підходів до трактування поняття емоційного інтелекту; оцінка впливу емоційного інтелекту на педагогічну ефективність та взаємодію викладача зі студентами; визначення можливості та методів розвитку емоційної компетентності інженерів-педагогів у системі вищої освіти.

Актуальність дослідження. Сучасний світ змінюється надзвичайно швидко, і освіта має встигати за цими змінами. Вимоги до викладачів уже давно вийшли за межі простої передачі знань – тепер від них очікують глибшого розуміння студентів, вміння мотивувати, будувати ефективну комунікацію та створювати атмосферу, в якій хочеться навчатися. Усе це неможливо розвинуеного емоційного інтелекту (EI).

У представленій роботі розглядається питання, чому EI є важливим для інженерів-педагогів і як його розвиток може вплинути на якість викладання. Проаналізовано класичні та сучасні підходи до визначення EI, його

взаємозв'язок із професійною ефективністю викладачів технічних дисциплін та студентською мотивацією.

Окрему увагу приділено практичним методам розвитку емоційного інтелекту в освітньому середовищі. Серед найефективніших підходів виділено: методи проблемного навчання, що дозволяють глибше занурюватися у навчальний матеріал через реальний досвід; наставництво та підтримка молодих викладачів, які допомагають швидше адаптуватися до професії; використання сторітелінгу та інтерактивних методів, що стимулюють емоційну залученість студентів; розвиток етичної компетентності, без якої наявність емоційного інтелекту може перетворитися на інструмент маніпуляції.

Окрім цього, у статті порівнюється український досвід із міжнародними практиками. Досвід США, Фінляндії та Канади свідчить, що цілеспрямоване впровадження програм соціально-емоційного навчання значно покращує якість освіти та рівень задоволеності студентів. Водночас українські університети лише починають цей шлях, і одним із позитивних прикладів є використання сторітелінгу в навчальному процесі у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті.

Головний висновок роботи – емоційний інтелект не менш важливий для викладача, ніж його професійні знання. Той, хто вміє керувати емоціями, чути та розуміти студентів, створює не просто навчальні курси, а середовище, в якому формується особистість. Тому розвиток ЕІ має стати не додатковою, а обов'язковою складовою підготовки викладачів, що забезпечить якіснішу, сучаснішу та ефективнішу освіту.

Методика дослідження. Дана конкурсна робота має теоретико-аналітичний характер і ґрунтується на комплексному вивченні наукових джерел. Основні методи дослідження: метод аналізу та синтезу – для систематизації існуючих наукових підходів до визначення емоційного інтелекту; історико-порівняльний метод – для простеження еволюції поняття «емоційний інтелект» у психології, педагогіці та філософії; концептуальний

аналіз – для визначення ролі емоційного інтелекту у професійній діяльності інженера-педагога; метод узагальнення – для розробки рекомендацій щодо інтеграції розвитку емоційної компетентності у систему підготовки інженерів-педагогів.

Отримані результати дозволяють глибше зрозуміти значення емоційного інтелекту у педагогічній діяльності та визначити ефективні шляхи його розвитку

Ключові слова: емоційний інтелект, інженер-педагог, викладання, мотивація студентів, комунікація, сторітелінг, проблемне навчання, моральна компетентність.

Література

1. Августюк, М., & Вовченко, О. (2020). Роль емоційного інтелекту у розвитку соціальної компетентності вчителів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1(95), 12-20. <https://doi.org/10.xxxx/xxxxx>
2. Бар-Он, Р. (1985). The development of a concept of psychological well-being. *South African Journal of Psychology*, 15(3), 2-8. <https://doi.org/10.xxxx/xxxxx>
3. Басюк, Н. А. (2024). Філософський контекст ідеї емоційного інтелекту в поглядах античних мислителів. *Освіта. Інноватика. Практика*, 12(1), 25-31. <https://oi.org/10.xxxx/xxxxx>
4. Дарвін, Ч. (1872). *Вираження емоцій у людини і тварин*. London: John Murray. <https://www.gutenberg.org/ebooks/1227>
5. Журавльова, Л. П. (2009). Емоційний інтелект як проблема психологічних досліджень. *Наука і освіта*, 1-2, 57–61. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/journals/2009/NiO_1-2_2009/psiholog/gyravl.htm